

УДК 657

О.В. Цятковська, асп.

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ

Основні аспекти організації бухгалтерського обліку виплат працівникам банків

У статті досліджено та обґрунтовано основні аспекти організації бухгалтерського обліку банківських установ відносно виплат працівникам. Наведено та запропоновано конкретну модель організації обліку виплат працівникам банків.

організація бухгалтерського обліку, виплати працівникам, розрахунки

Е.В. Цятковская, асп.

ГВУЗ «Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана», г. Киев

Основные аспекты организации бухгалтерского учета выплат работникам банков

В статье исследованы и обоснованы основные аспекты организации бухгалтерского учета банковских учреждений относительно выплат работникам. Представлена и предложена конкретная модель организации учета выплат работникам банков.

организация бухгалтерского учета, выплаты работникам, расчеты

Постановка проблеми. Зважаючи на сучасні умови розвитку національної економіки, банківської системи та реформування бухгалтерського обліку перед керівництвом банківської установи постає важливе завдання відносно ведення ефективної та прибуткової діяльності. Досягти бажаного результату можливо лише за наявності правильно організованої системи бухгалтерського обліку, яка б забезпечила своєчасне та достовірне відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій. Зокрема, виплати працівникам постають точкою перетину великої кількості інтересів різних учасників трудових відносин: банківської установи, працівника, Державної податкової служби, соціальних фондів. Виплати працівникам відносяться до складу витрат банківської установи, які впливають безпосередньо на формування собівартості банківських продуктів та загальних витрат банківської установи.

Організація оплати праці і формування її рівня складають основу соціально-трудова відносин в суспільстві, які повинні враховувати інтереси всіх учасників трудового процесу. Отже, проблема організації бухгалтерського обліку виплат працівникам банку є дуже актуальною.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемі організації обліку розрахунків з працівниками відносно виплат присвячено роботи численних іноземних та зарубіжних науковців, зокрема такі вітчизняні вчені-економісти: Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, Д. Соломченко [1, с. 46], А.Г. Семенов [2], Л.О. Андрущенко [2], О.П. Шипунова, Н. Шульга [3]. Аналіз наукових робіт зазначених авторів свідчить про відсутність формування у фаховій літературі основних аспектів обліку розрахунків з працівниками банку відносно виплат.

Питання організації обліку розрахунків з працівниками за виплатами розглядалося в науковій літературі в розрізі підприємств. Тобто, питання організації обліку розрахунків з працівниками банку за виплатами залишається відкритим, і потребує подальшого дослідження з можливим розробленням моделі яка відтворить

основні принципи внутрішньобанківської побудови організації обліку розрахунків з працівниками банку відносно виплат. Не достатньо уваги приділялося організаційним та методичним засадам дослідження обліку розрахунків з працівниками банку відносно виплат.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження основних аспектів організації обліку виплат працівникам банку.

Виклад основного матеріалу. Організація бухгалтерського обліку виплат працівникам банку – це сукупність чітко затверджених та координованих дій зі створення системи бухгалтерського обліку виплат працівникам, що включає до свого складу складання облікових реєстрів та первинних носіїв облікової інформації, облікову політику банку та організацію облікового процесу розрахунків з працівниками банку за виплатами.

Відповідно до Постанови Правління НБУ №566 «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банках України» бухгалтерський облік ведеться безперервно з часу реєстрації банку до його ліквідації із застосуванням комп'ютерних засобів, за допомогою яких в автоматизованому режимі здійснюється збирання, передавання, систематизація та оброблення інформації.

Варто зазначити, що для кращого і правильного розуміння та інтерпретування організації обліку виплат працівникам банку доречно буде розробити та навести конкретну модель організації обліку розрахунків з працівниками банку за виплатами. Саме за допомогою методу моделювання соціально-економічних явищ, можливо розробити модель організації обліку розрахунків з працівниками банку відносно виплат. Моделювання організації обліку розрахунків з працівниками ґрунтується на заміщенні реальних об'єктів обліку їхніми умовними аналогами. Отже, модель організації обліку розрахунків з працівниками банку відносно виплат – це відтворення та опис організації обліку розрахунків з працівниками банку відносно виплат працівникам, що відображає та описує принципи внутрішньої організації ведення обліку, певні властивості та характеристики об'єкта відтворення, тобто розрахунків з працівниками. Дану модель кожна банківська установа повинна формувати та розробляти з урахуванням внутрішньобанківських нормативних документів та політики банку.

Для того щоб детально розглянути та навести модель організації обліку виплат працівникам банку потрібно розуміти, що всі операції банківської установи здійснюються на основі первинних документів не виключенням є облік розрахунків з працівниками банку за виплатами. Зазвичай організація обліку виплат працівникам банку покладена на два вагомні Департаменти банку, які присутні у складі організаційної структури кожної банківської установи, а саме Департамент управління персоналом та Департамент обліку та звітності. Варто зауважити, що назва даних Департаментів у кожній банківській установі може різнитися, але виходячи з одного з основних принципів бухгалтерського обліку «превалювання сутності над формою» важливість та доречність даних підрозділів не зменшується та не змінюється.

Зокрема, перший департамент координує та вирішує кадрові питання, а другий вже і здійснює сам процес бухгалтерського обліку та фінансової звітності по виплатах працівникам банку. У складі департаменту обліку та звітності може бути створено структурний підрозділ який і буде займатися веденням обліку розрахунків з працівниками банку за виплатами. Даний структурний підрозділ може мати назву «Відділ оплати праці, компенсацій і пільг». Саме на начальника Відділу оплати праці, компенсацій і пільг покладено повноваження ведення бухгалтерського обліку та складання звітності по виплатах працівникам, а вже на Директора Департаменту обліку та звітності покладено повноваження контролю та регулювання діяльності цього відділу. Ведення обліку виплат працівникам банку здійснюється за допомогою програмного забезпечення. Кожна банківська установа обирає та користується тим

програмним забезпеченням з ведення обліку, яке в найбільшій мірі задовольняє всі найголовніші вимоги та потреби.

Для ведення первинного обліку за розрахунками з працівниками банку використовують типові форми документів з обліку праці та її оплати затверджено наказом Державного комітету статистики від 05.12.2008 року №489 зі змінами та доповненнями [5].

Відповідно до затвердженої структури банківської установи та штатної чисельності відповідних професій із зазначенням категорійності формується штатний розклад. Штатний розклад структурного підрозділу банку та зміни до нього розробляються працівниками Департаменту управління персоналом, затверджуються Директором Департаменту управління персоналом та Головою Правління Банку.

У Департаменті управління персоналом на кожного працівника відкриваються особові картки, де зазначаються основні дані про працівника (накази щодо прийняття на роботу чи звільнення, оклад, переміщення, дані про відпустки, тощо). Слід зазначити, що відповідно до наказів про призначення до особової картки кожного працівника заносяться такі дані: прізвище, ім'я по батькові працівника, посада, на яку працівника прийнято, присвоєний табельний номер і посадовий оклад. Всі пункти в електронну базу даних про працівників вносяться працівниками відділу кадрів, але розмір окладу зазначається начальником відділу оплати праці, компенсацій і пільг.

Поряд з обліком особового складу ведеться облік робочого часу. Незалежно від режиму роботи в кожній установі банку організовано табельний облік робочого часу. Цей облік застосовується з метою аналізу і контролю за використанням робочого часу і станом трудової дисципліни. Дані обліку використовуються для визначення заробітку працівників, як для тих які перебувають на погодинній оплаті праці, так і для тих у кого встановлено оклад.

Відмітки в таблиці обліку робочого часу про причини відсутності на роботі, про подовженість робочого дня і інших відхиленнях від нормальних умов праці робляться тільки на підставі відповідних документів, оформлених належним чином.

Оформлений належним чином табель засвідчується підписами відповідальних осіб з кожного Департаменту окремо до Департаменту управління персоналом. І саме цей підрозділ обробляє, групує та подає отримані дані до відділу оплати праці, компенсацій і пільг [6, с. 218].

Нарахування заробітної плати та утримання із неї по кожному працюючому, суми до виплати відображаються в розрахунково-платіжній відомості, яка підписується Головою Правління та головним бухгалтером, або уповноваженими ними особами.

Синтетичний облік витрат в банку здійснюється відповідно до Інструкції НБУ № 280 від 17.06.2004 року «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України», Інструкції НБУ №255 від 18.06.2003 року «Про затвердження Правил бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України» та на основі Положення про Облікову політику банку на рік.

Інформація за операціями по розрахунках з працівниками банку, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах, систематизується на відповідних рахунках бухгалтерського обліку в реєстрах синтетичного та аналітичного обліку шляхом подвійного запису їх на взаємопов'язаних рахунках бухгалтерського обліку.

Балансові рахунки, що є рахунками синтетичного обліку, забезпечують одержання інформації про виконання банком господарських операцій та її відображення у фінансовій звітності для зовнішнього та внутрішнього користування.

Облік розрахунків з персоналом здійснюється за рахунками витрат [7], а саме: з використанням класу 7 «Витрати» (розділ 74 «Загальні адміністративні витрати», група 740 «Витрати на утримання персоналу»), а також за рахунками класу 3 «Операції з цінними паперами та інші активи і зобов'язання» (група 365 «Кредиторська

заборгованість за розрахунками з працівниками банку» та група 355 «Дебіторська заборгованість за розрахунками з працівниками банку») [8].

Виходячи з основних положень моделі організації обліку виплат працівникам банку, доречним буде розробити та навести структурно-логічну схему організації обліку розрахунків з працівниками банку відносно виплат, яку подано на рис. 1.

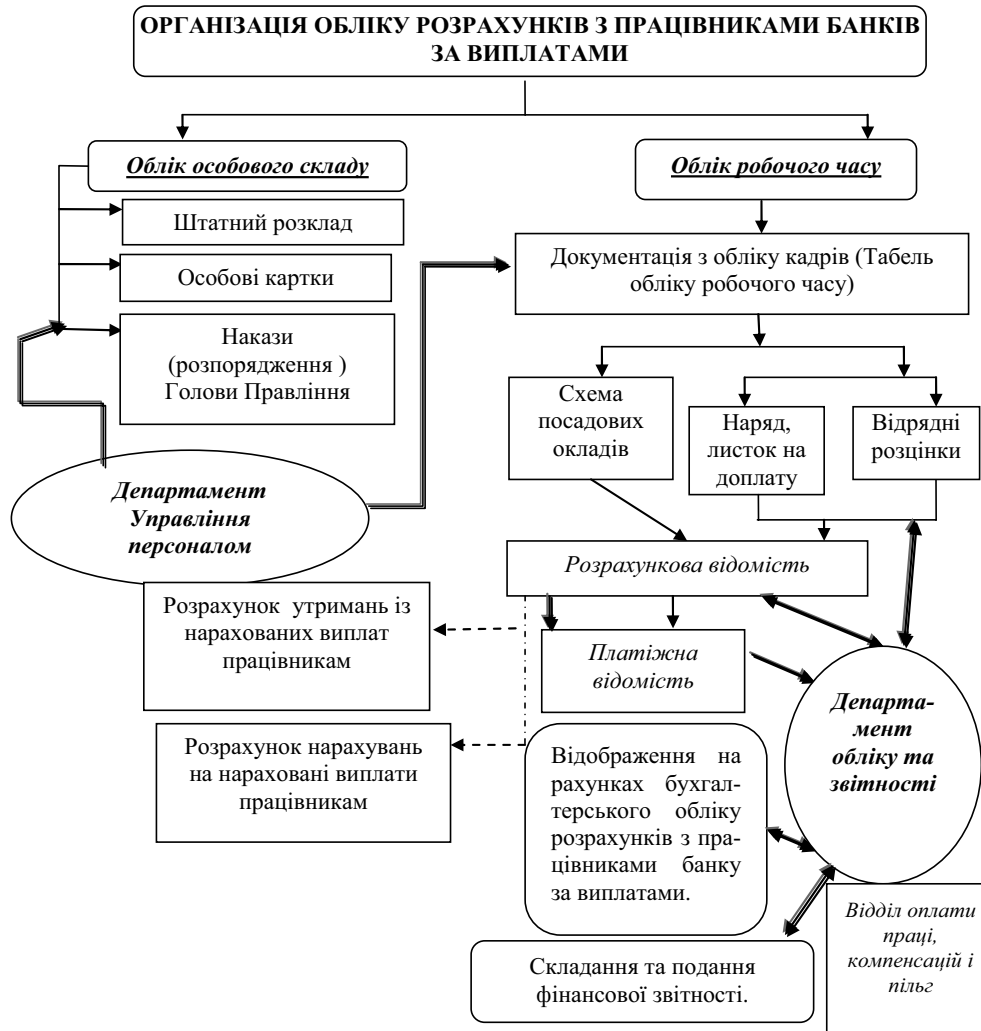

Рисунок 1 - Структурно-логічна схема організації обліку виплат працівникам банку

Відповідно до МСБО 19 та МСБО 1 інформація відносно виплат працівникам банку повинна відображатися у фінансовій звітності, а саме: у «Звіті про фінансовий стан (Баланс)» у складі «Зобов'язань», зокрема в статті «Інші зобов'язання». Слід зазначити, що у статті «Інші зобов'язання» відображаються суми заборгованості банківської установи перед працівниками відносно виплат, хоча в даній статті відображаються й інші види зобов'язань окрім виплат. Інформація відносно виплат працівникам відображається у розрізі таких звітних дат: 31 грудня звітного року, 31 грудня попереднього року та 1 січня попереднього року.

«Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід (Звіт про фінансові результати)», зокрема стаття «Адміністративні та інші операційні витрати», розкриває інформацію, яка відображена за рахунками 74 розділу. Тобто, всі виплати працівникам які мали місце у звітному періоді відображаються у даній статті у розрізі звітного та попереднього періоду.

Висновки. В результаті проведеного дослідження встановлено та наведено основні аспекти організації обліку виплат працівникам банку. Варто зазначити, що

ефективність функціонування системи бухгалтерського обліку у великій мірі залежить саме від правильно створеної та організованої цієї системи.

Охарактеризовано та наведено основні аспекти організації обліку виплат працівникам банку за допомогою відтворення моделі організації обліку виплат працівникам банку. Модель організації обліку розрахунків з працівниками банку відносно виплат – це деякий матеріал чи описово представлена сукупність чітко затверджених та координованих дій зі створення системи бухгалтерського обліку виплат працівникам, що є спрощеною версією модельованого об'єкта або явища (прототипу) і в достатній мірі повторює властивості, суттєві для цілей конкретного моделювання (опускаючи несуттєві властивості, в яких він може відрізнятися від прототипу).

Отже, організація обліку розрахунків з працівниками банку повинна бути створена таким чином, щоб сприяти підвищенню продуктивності праці, покращенню організації нормування праці повного використання робочого часу, закріпленні дисципліни праці, підвищенню якості послуг та робіт.

Список літератури

1. Соломченко Д. Організація обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві / Д. Соломченко // Вісник Київського інституту бізнесу та технологій. - 2004.-№1.-с.46-50
2. Семенов Г.А. Організація обліку розрахунків з персоналом з оплати праці / Г.А. Семенов, Л.О. Андрущенко // Держава та регіони. – 2009. - №2. – С. 180-187.
3. Шульга Н.В. Облік і аудит розрахунків з оплати праці та аналіз ефективності використання трудових ресурсів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)» / Н.В. Шульга. – Київ, 2008. – 24 с.
4. Постанова НБУ «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банках України» №566 від 30.12.1998 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
5. Наказ «Про затвердження типових форм первинного обліку статистики заробітної плати», затверджений Державним Комітетом статистики України від 05.12.2008 року, № 489 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.dks.gov.ua>
6. Пилипенко А.А. «Організація обліку і контролю» / Пилипенко А.А., Отенко В.І. – Х: «Інжек», 2005. – 424 с.
7. Постанова НБУ «Про затвердження правил бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України» від 18 червня 2003 року №255 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
8. Постанова НБУ «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України та Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України» від 17.06.2004 року №280 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>

Olena Tsyatkovska

SHEE «Vadym Hetman Kyiv National Economic University», Kyiv

Key aspects organization of accounting of employee benefits banks

The purpose of the article is to study the main aspects of accounting of banks employee benefits.

The author of the article examines the analysis and regulatory framework with respect to the tasks. Therefore, the main aspects of accounting in banks based and determined in accordance with the current legislation of Ukraine. This article investigates and substantiates the basic aspects of accounting with respect to banks employee benefits. A specific model of accounting of employee benefit banks is presented and proposed. Based on the model of the main provisions of employee benefit accounting banks the structural and logical scheme of settlement accounting data are developed.

The main aspects of the bank account of employee benefits by playing back model of bank employee benefits accounting are characterized and presented.

organization of accounting, employee benefits, calculations, banks

Одержано 25.02.14